

מגילה כד
עניין: עיור באפילה

בעל שם טוב על התורה – פרשת בראשית

כח. שמעתי ממורי קושיא, דכתיב בזוהר (גלג דר"ד ע"א) בכל אות יוכל להסתכל בו מסוף העולם ועד סופו וכו', וזה אינו בדור זה וכו', ותיירץ יש אדם שנקרא עיני העדה וכו' (נד) וכאשר הסומא אוחז אור האבוקה וכו' ודפח"ח:
(לפנת פענח פ' יתרו ד"ס ע"צ).

פני מנחם כי תבא תשנ"ב

איתא בגמ' (מגילה כד): אמר רבי יוסי כל ימי הייתי מלטער על מקרא זה והיית ממשש בלהריס כאשר ימשש העיור באפילה, וכי מה אכפת ליה לעיור צין אפילה לאורה, עד שצא מעשה לידי, פעם אחת הייתי מהלך באישון לילה ואפילה ורחיתי סומא שהיה מהלך בדרך ואבוקה צידו, אמרתי לו צני אבוקה זו למה לך, אמר לי כל זמן שאבוקה צידי, צני אדם רואין אותי ומליין אותי מן הפחתין ומן הקולין ומן הצרקין, ויש לרמוז בזה על איש ישראל שכל מכל מדריגותיו, שהגם שמלכו צני רע יכול להתחזק עיי חצר טוב, רבי, הם יכולים להאיר לו לסייעו לחללו ממילא, וזהו צני אדם רואין אותי ומליין וכו', איתא

מקור מים חיים שם

וענין משל הסומא, שקיצר בו, נראה שנתכוון למשל שנזכר בגמרא (מגילה דכ"ד ע"ב) ראיתי סומא שהיה מהלך בדרך ואבוקה בידו כו' כל זמן שאבוקה בידי בני אדם רואין אותי ומצילין אותי כו' ע"ש, והרמז הוא לתמכין דאורייתא, כמו שהסומא אע"פ שאינו רואה בעצמו, מאיר הוא לאחרים הרואים, והם מצילים אותו, כן הוא ענין תמכין דאורייתא, שאע"פ שבעצמו אינו רואה אור תורה, מ"מ הוא מאיר לתלמידי חכמים וצדיקים, במה שמחזיק אותם לתורה, והם מצילין אותו באור תורה שלהם, ולכן נקראים הם עיני העדה, והביא עוד משל זה בקיצור בספר צפנת פענח ד"כ ע"ג וז"ל דשמעתי ממורי משל הסומא שיש אור אבוקה בידו כו'.

פנים יפות לבעל ההפלאה – כי תבוא

ואפשר שזה הם דברי רבי יוסי (במגילה שם) שהמשיל המשל לסומא ואבוקה בידו שאחרים מצילין אותו, וכן הוא במקבל תוכחה שלא יעשה עבירה, והוא דמיון אחרים שמצילין הסומא, ק"פ מה שאין כן בזה שאינו מקבל תוכחה מאחרים, כיון שחשכו עיניו כבר ואומר שהוא מצוה. וזהו שאמר הכתוב (משלי ט, ח) אל תוכח לץ פן ישנאך, דהיינו כיון שסובר מחמת חשכת עיניו שעושה מצוה, סובר שרוצה למנוע אותו מדבר מצוה. וזהו העיור באפילה, שהוא עיור ואינו רואה האפילה, וסובר שאפילה היא אורה.